

La visió que els veïns tenim del nou Iraq

M. JAVAD ZARIF

A mitjan anys vuitanta, quan Saddam Hussein va començar a atacar vaixells comercials al golf Pèrsic i va provocar la guerra del petroli, l'Iran va proposar un compromís de cooperació per a la regió per tal de prevenir que el conflicte Iran-Iraq s'estenguera, i per tal d'assegurar l'estabilitat d'aquella zona.

Aquesta és la idea que va recollir la Resolució 598 del Consell de les Nacions Unides. La resolució va posar fi a la guerra Iran-Iraq, però els intents d'un pla per a la seguretat de la regió van fracassar.

De la mateixa manera, quan va acabar la invasió iraquiana de Kuwait el 1991, el Consell de Seguretat va tornar a subratllar la necessitat de seguretat regional per a aquella zona, però tampoc no van aplicar cap tipus de mesures. Si mirem enrere veiem que potser si hi haguera hagut sistemes de seguretat adequats, sota la protecció internacional, ens haguérem estalviat, als habitants de la regió, dues dècades de devastació i de tragèdies. Ara que l'amenaça de Saddam no hi és, ja veurem si els iraquians i tota l'àrea veïna a l'Iraq se'n beneficiaran realment, d'aquest canvi, o si hi haurà altra vegada caos i inestabilitat.

Hi ha consens internacional sobre la importància —a pesar dels extremistes de tots dos costats— de l'estabilitat i la moderació a la regió per a la seguretat i per a la prosperitat globals. Els esforços de les potències internacionals per assolir aquests objectius, però, com que s'han basat en el vell paradigma de la dominació política, de la projecció de la força i de la imposició de la seua voluntat, només han provocat més conflictes, inseguretat, cursa d'armaments, dictadures i extremisme. L'Iran n'ha patit les conseqüències d'una manera terrible, i és per això que tenim un veritable interès de seguretat nacional a ajudar a capgirar aquesta tendència i substituir-la per la participació, la moderació i la confiança.

Els efectes devastadors de la invasió de l'Iran per part del règim de Saddam el 1980, i també la llarga inestabilitat a l'Afganistan, que ha durat dues dècades —i que ha provocat terrorisme, tràfic de drogues i un alt nombre de refugiats—, han fet augmentar el consens entre els iranians, convençuts que la confrontació, en comptes de donar fruits, el que fa és provocar morts, destrucció i una gran pèrdua de vides humanes i de recursos materials. L'Iran no té cap tipus d'ambicions territorials, i no ha envaït cap país veí en els darrers dos segles i mig. Per tant, malgrat que estem preparats per defensar la nostra dignitat, el que hem fet ha estat construir fortes relacions amb els veïns, i això és el que continuarem fent.

Creiem que ara el que cal és que els països de la regió establisquen un compromís per a la seguretat, sota els auspicis de les Nacions Unides, amb garanties internacionals.

L'impuls generat pel derrocament del règim de Saddam, l'hauríem d'aprofitar per substituir la desconfiança mútua i la cursa d'armaments per la seguretat i la transparència. Com que

“L'augment de l'extremisme a la regió és una amenaça quasi tan gran per als iranians com ho és per als occidentals”

som el país més gran i més poblat de la regió, els iranians tenim molt d'interès a aconseguir l'aturada de la cursa d'armaments, sobretot la que fa referència a les armes no convencionals. Encara més; si tenim en compte les grans necessitats del nostre país pel que fa a la reconstrucció, i una població molt jove que necessita una porció molt gran dels recursos limitats de què disposem, una cursa d'armaments que genere despeses és contraproduent i totalment contrària als nostres interessos de seguretat.

També entenem que desenvolupar armes nuclears i altres armes de destrucció massiva no augmenta la seguretat de l'Iran. És per això que som part en més tractats de desarmament internacionals que gairebé cap altre país de la zona.

Pel que fa a les queixes que ha deixat anar l'administració de Bush, Iran no tindria cap dificultat a mostrar-se totalment transparent pel que fa al seu programa d'energia nuclear, sempre que hi haja garanties recíproques per accedir a tecnologia nuclear amb finalitats pacífiques, és a dir, tota la tecnologia que pot oferir la comunitat internacional, incloent-hi els Estats Units. Tenim dret, nosaltres i les generacions futures, a aconseguir tecnologia nuclear, química i biològica, amb finalitats pacífiques i sota les normes internacionals pertinents. Seria molt poc considerat per a les futures generacions permetre que el petroli i el gas, recursos finits, continuen sent la nostra única font d'energia, i la font més important d'intercanvi amb l'exterior.

L'augment de l'extremisme a la regió és una amenaça quasi tan gran per als iranians com ho és per als occidentals. Molt abans de les tragèdies de l'11 de setembre, Iran va estar a punt de començar una guerra contra els talibans i els d'Al-Qaida, que havien assassinat iranians dins l'Iran i diplomàtics a l'Afganistan. Vam donar a l'Aliança del Nord assistència vital abans de la derrota dels talibans, i hem donat suport a la creació i a l'estabilització del nou govern.

Tot i amb això, i malgrat que tenim molt d'interès a derrotar els extremistes, no podem acceptar moltes de les tàctiques que han emprat per a aquests fins els Estats Units. La força bruta pot donar alguns beneficis ràpids, però a la llarga incita a l'extremisme. Aquest fenomen, que s'ha estès àmpliament com a resposta a la manca de justícia i de participació política, només podem redreçar-lo tallant les causes que l'han provocat, de soca-rel. La nostra regió necessita un gir cap a una participació política més gran, un respecte per l'imperi de la llei i pels drets humans. La reforma, però, cal que siga de collita pròpia. No podem tolerar una democràcia importada, i encara menys la que imposen els tancs i els míssils.

Els models autòctons per a la reforma i per a la participació, potser que no siguin tan ben articulats com els d'Occident (que, d'altra banda, també ha tingut períodes de vacil·lacions i de tribulacions). Els esforços reformadors, com ara el de l'Iran, hau-

La nova onada sud-coreana

rien de veure's com un procés, no pas com un projecte —amb els conseqüents alts i baixos, retrocessos i victòries—. Però, al capdavant, aquests models són els únics que la gent del Pròxim Orient pot sentir-se com a seus, i els únics que poden suportar la pressió del temps i els canvis en les circumstàncies geopolítiques.

El cas més urgent és l'Iraq. El repte és com fer naixer, de les cendres d'una de les dictadures més brutals dels darrers temps, un sistema representatiu, pacífic, democràtic i universal. Malgrat que tots els membres de la comunitat internacional haurien d'ajudar en el procés d'estabilització i de reconstrucció, ningú, des de dins o des de fora de la regió, no pot, o no hauria d'imposar, la seua imatge d'un Iraq en pau i en democràcia sobre la gent. Els iraquians són hereus d'una gran civilització, i tenen recursos naturals i humans molt valuosos. Tenen dret, i segurament també tenen capacitat, per decidir el seu destí.

L'Iran està preparat per donar ple suport i per contribuir a qualsevol procés genuí dels iraquians en aquesta direcció, un procés que hauria d'estar legitimat, també, per les Nacions Unides. No cerquem interferir ni imposar cap tipus de govern als iraquians, i creiem que tothom hauria de fer el mateix.

Iran i els països veïns han pagat un peatge molt car per aquestes tres guerres: hi han perdut moltes vides humanes, estabilitat econòmica i confiança nacional i regional. No ens podem permetre de perdre una altra oportunitat.

Cap interès immediat o cap propòsit polític o ideològic no és prou important per permetre que hi guanye la confrontació, la imposició, l'exclusió i la rivalitat. Ens hem d'unir per construir un futur millor per a la nostra regió.

Vaig nèixer i em vaig criar a Corea del Sud fins que, als tretze anys, vaig emigrar als Estats Units. L'any passat vaig visitar totes dues Corees i vaig ser testimoni de protestes antiamericanes a Pyongyang i a Seül. Cinquanta anys després de l'armistici que va posar fi a la guerra de Corea, molts coreans de tots dos costats del paral·lel 38 continuen odiant els americans.

Malgrat que els nord-coreans encara trauen foc pels queixals, de la fúria que tenen contra els Estats Units, els sud-coreans han passat a la fase de ressentiment. Seül es vana de tenir uns *starbucks* immensos (cadena de cafeteries, a l'estil nord-americà), i els joves sud-coreans fan mans i mànigues per tenir aspecte i accent occidentals —es fan líftings facials i alteracions a la llengua—, però la ira que covent contra els Estats Units és ben patent.

Al llarg de la història, Corea ha estat subjugada a la Xina, a Mongòlia i al Japó. Després que s'alliberaren de la dominació japonesa, el 1945, els EUA esdevingueren el seu "gran germà". Però, ara que ja són la tercera economia asiàtica més forta, els sud-coreans —i especialment els joves— ja no volen fer de "germans petits" de ningú. No es refien dels americans, i tampoc no volen que entren amb les tropes a casa seua. Creuen que totes dues Corees s'unificarien, si els Estats Units no es ficaren on no els demanen, un fet que el president Bush hauria d'entendre la setmana vinent, quan es reunisca amb el nou president de Corea del Sud, Roh Moo-hyun, que va acaparar els vots de la gran majoria de joves sud-coreans.

Quan jo feia primària a Corea del Sud, a Kim Il-sung, que llavors era el gran líder de Corea del Nord, el caricaturitzaven com un porquet, colrat de galtes i amb unes banyes de dimoni. Quan dinàvem, els professors ens demanaven que ens acabàrem l'arròs, i que ho férem pels pobres xiquets famolencs de Corea del Nord. Al vestíbul del col·legi, a més, hi havia un pòster amb les darreres paraules d'un dels herois infantils, Lee Sung-bok, que deien que havia mort a mans dels soldats nord-coreans perquè havia cridat "Odie els comunistes!".

Avui les coses han canviat. Els llibres de text atribueixen a Kim Il-sung el mèrit

d'haver derrotat les forces d'ocupació japoneses, i al seu fill, Kim Jong-il, l'actual líder de Corea del Nord, no l'anomenen dictador, sinó "president".

Aquesta percepció cada vegada més positiva de Corea del Nord reflecteix els lligams històrics i culturals. La guerra va separar més de deu milions de famílies, cosa que, per als seguidors de Confuci, és la pitjor desgràcia. Malgrat que ja fa més de mig segle de la guerra, el desig de reunificació roman encara en l'essència de la cultura coreana.

Els joves coreans del sud no recorden la guerra. El que sí que recorden són els dictadors que, amb suport militar i dels Estats Units, van governar els darrers anys de la dècada dels vuitanta, i feien brandar l'amenaça de Corea del Nord a qualsevol que hi estiguera en desacord. Com a resultat, els joves desconfien del Govern. Creuen que la guerra de Corea mai no va ser realment una guerra civil, sinó més aviat un conflicte de poder, i culpen els Estats Units de dificultar la reunificació.

La imatge que tenen d'una Corea feliç no té en compte l'afecció de Kim Jong-il per les armes nuclears i pel culte al líder que vol potenciar. Veuen Corea del Nord, on han mort de fam uns dos milions de persones, com la germana pobra i oblidada per culpa de la política americana. Aquesta simpatia té poc a veure amb el règim de Kim Jong-il, i molt amb el desig de ser independents dels EUA.

El fet que Roh s'haja decantat ara cap als americans, després de les eleccions, no els dona molta confiança, i la retòrica de "l'eix del mal" que practica Bush no fa altra cosa que posar sal a la nafra d'aquesta manca de fe en el Govern.

Ja veurem si la reunió de la propera setmana fa alguna cosa per reconciliar la jove generació amb la política. El problema és que els joves sud-coreans han après a no escoltar, una actitud de manca d'il·lusió que es deriva, en gran part, del llegat de la guerra de Corea i del paper dels americans a l'hora de perpetuar-la.

Suki Kim és autora de la novel·la "The Interpreter"

© The New York Times — EL TEMPS
Traducció: Maite Insa

M. Javad Zarif és ambaixador de l'Iran a les Nacions Unides
© The New York Times — EL TEMPS
Traducció: Maite Insa